

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

portugali

Swipe to change

Asiakirjojen tiedoksianto – oikeudellisten asiakirjojen virallinen toimittaminen

Portugali

1 Mitä tiedoksianto käytännössä tarkoittaa? Miksi asiakirjojen tiedoksiantoa varten on erityisiä sääntöjä?

Haastetiedoksiannolla (*citação*) tarkoitetaan sitä, että henkilölle (vastaajalle, vastapuolelle, velalliselle) annetaan tieto siitä, että häntä vastaan on pantu vireille asia tuomioistuimessa. Haastetiedoksiannolla kyseinen henkilö haastetaan asiassa ensimmäisen kerran oikeuteen puolustamaan itseään. Sitä käytetään myös, kun oikeuteen kutsutaan ensimmäisen kerran joko kantajan tai vastaajan tueksi henkilö, joka ei ole ollut alun perin osallisena oikeudenkäynnissä mutta jolla on oikeudenkäyntiin liittyvä etu.

Muuta **tiedoksiantoa** (*notificação*) käytetään, kun henkilö kutsutaan saapumaan oikeuteen tai kun henkilölle annetaan tieto jostakin asiasta.

Portugalin siviiliprosessilaissa (*Código de Processo Civil*) on erityissäännöksiä siitä, miten eri tiedoksiannot tulisi toimittaa. Siviiliprosessilaissa täsmennetään, miten tieto on toimitettava vastaanottajalle, millaisia tietoja annetaan ja mikä on tietojen toimittamisen tarkoitus. Näillä säännöksillä varmistetaan, että viesti todella tavoittaa vastaanottajan ja että vastaanottajalle taataan puolustautumisoikeus, jos hän on oikeudenkäynnissä asianosaisena.

2 Mitkä asiakirjat on annettava todisteellisesti tiedoksi?

Seuraavia tietoja annetaan tiedoksi haastetiedoksiannolla (*citação*):

- kaksoiskappale alkuperäisestä kanteesta, jolla kantaja on pannut asian vireille, ja jäljennökset sen liitteistä, jotka toimitetaan vastaajalle;
- tieto siitä, että henkilö on haastettu oikeuteen kyseisessä asiassa;
- tieto siitä, missä tuomioistuimessa, osastossa ja jaostossa asia käsitellään, vastinekirjelmän esittämisen määräaika sekä laillisen edustajan nimittämisen tarve, jos laillisen edustajan nimittäminen on pakollista;
- varoitus siitä, mitä seurauksia puolustautumatta jättämisellä voi olla.

Seuraavia tietoja annetaan tiedoksi muulla tiedoksiannolla (*notificação*):

- tuomioistuimen määräykset ja tuomiot;
- asianosaisten lausumat, asiakirja-aineistoon sisältyvät hakemukset ja asiakirjat sekä määräaika, johon mennessä asianosaisten on käytettävä oikeuttaan kontradiktoriseen menettelyyn;
- kutsu asianosaiselle, todistajalle, asiantuntijalle, tekniselle asiantuntijalle tai asianajalle saapua oikeudenkäyntiin;
- asiantuntijalausuntoa, muuta näyttöä tai muita tietoja koskeva pyyntö elimille, joilla on velvollisuus tehdä yhteistyötä tuomioistuimen kanssa.

3 Kuka huolehtii asiakirjan tiedoksiannosta?

Meneillään olevissa oikeudenkäynneissä haastetiedoksiannon ja muun tiedoksiannon suorittaa yleensä haastemies, ulosottomies tai jommankumman asianosaisen laillinen edustaja kyseessä olevan tapauksen mukaan (ks. vastaus kysymykseen 5).

Haastetiedoksiannon ja muun tiedoksiannon voi suorittaa notaari, kun kyseessä on omaisuuden ositukseen liittyvä menettely.

Joissakin tapauksissa, joista on säädetty uudessa kaupunkikiinteistöjen vuokrausta koskevassa laissa (*Novo Regime do Arrendamento Urbano*), tiedoksiannon voi suorittaa asianajaja (*advogado*), toimistoasianajaja (*solicitador*) tai ulosottomies jo ennen kuin asia on edes tullut vireille.

Haastetiedoksiannon ja muun tiedoksiannon voi suorittaa myös väestörekisterivirkamies, kun kyseessä on väestörekisteritoimistossa käsiteltävä vapaaehtoinen menettely (erityisesti perhe- ja nuoriso-oikeuteen liittyvät asiat).

4 Osoitetiedustelut

4.1 Jos tiedoksiannettavien asiakirjojen vastaanottaja ei enää asu lähettävän viranomaisen tiedossa olevassa osoitteessa, pyrkikö vastaanottava viranomainen oma-aloitteisesti selvittämään vastaanottajan olinpaikan oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 13 päivänä marraskuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007 (tiedoksiantoasetus) mukaisesti?

Portugalin lainsäädännön mukaan haastemiehellä on velvollisuus toteuttaa viran puolesta ja ilman tuomioistuimen määräystä kaikki tarvittavat toimet tiedoksiannon suorittamiseksi.

Tätä varten haastemiesten on tutustuttava muissa valtionhallinnon yksiköissä sähköisesti saatavilla oleviin tietoihin ja selvítettävä, onko tiedoksiannon vastaanottajan osoite muuttunut ja mikä on hänen nykyinen osoitteensa. Näin haastemies noudattaa viran puolesta toteutettavia tiedoksiantotoimia koskevaa sääntöä.

Samaa sääntöä sovelletaan tietyissä laissa nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa, jotka koskevat tiedoksiantoa asianosaisille tai heidän edustajilleen.

Myös ulosottomiehillä on oikeus käyttää tiettyjä valtionhallinnon yksikköjen tietokantoja, joista he voivat tarkistaa esimerkiksi velallisen asuinpaikan täytäntöönpanomenettelyn yhteydessä.

Kun asianosainen osoittaa, että hänellä on ollut vakavia vaikeuksia saada tietoa tiedoksiannon vastaanottajaksi merkityn henkilön asuinpaikan muuttumisesta ja tämä vaikuttaa menettelyyn liittyvän oikeuden, velvollisuuden tai vaatimuksen tosiasialliseen käyttämiseen, täyttämiseen tai esittämiseen, tuomioistuin voi Portugalin lainsäädännön mukaan määrätä minkä tahansa henkilön tai yksikön tekemään yhteistyötä kyseisten tietojen hankkimiseksi. Näillä henkilöillä tai yksiköillä on velvollisuus tehdä yhteistyötä tuomioistuimen kanssa ja antaa tuomioistuimen vaatimat tiedot riippumatta siitä, ovatko ne asianosaisina oikeudenkäynnissä.

4.2 Onko toisen jäsenvaltion oikeusviranomaisilla tai oikeudenkäyntimenettelyn asianosaisilla mahdollisuus tutustua maanne rekistereihin tai palveluihin henkilön nykyisen osoitteen selvittämiseksi? Jos on, millaisia rekistereitä tai palveluja on olemassa ja mikä on noudatettava menettely? Minkä suuruinen maksu tästä veloitetaan?

Ei ole. Tällainen mahdollisuus on ainoastaan kysymykseen 4.1 annetussa vastauksessa mainituilla kansallisilla viranomaisilla ja yksiköillä.

4.3 Miten jäsenvaltioiden viranomaiset toimivat, kun ne vastaanottavat jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28 päivänä toukokuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1206/2001 mukaisesti lähetetyn pyynnön, jonka tarkoituksena on henkilön nykyisen osoitteen selvittäminen?

Kuten kysymykseen 4.1 annetussa vastauksessa mainitaan, tuomioistuimet etsivät tietoa valtionhallinnon muiden yksiköiden tietokannoista. Jos tämä ei riitä, ne määräävät muita henkilöitä, yksiköitä tai tarvittaessa poliisiviranomaisia hankkimaan ja/tai antamaan tietoa henkilön nykyisestä osoitteesta.

5 Miten asiakirja yleensä annetaan tiedoksi? Onko käytettävissä vaihtoehtoisia menetelmiä (muuta kuin jäljempänä kohdassa 6 tarkoitettu sijaistiedoksianto)?

Tässä kerrotaan erilaisista tavoista toimittaa tiedoksianto. Kysymykseen 1 annetussa vastauksessa on eritelty tilanteet, joissa käytetään haastetiedoksiantoa, ja tilanteet, joissa käytetään muuta tiedoksiantoa.

Haastetiedoksianto (*citação*)

Haastetiedoksiannossa asiakirja voidaan antaa tiedoksi **henkilökohtaisesti** tai **kuuluttamalla**. Kumpaa tahansa tiedoksiantotapaa voidaan käyttää, kun vastaanottajana on **luonnollinen henkilö** tai **oikeushenkilö**. Luonnollisten henkilöiden kohdalla sovellettavia tiedoksiantosääntöjä sovelletaan soveltuvin osin oikeushenkilöihin, ellei joistakin oikeushenkilöille toimitetun haastetiedoksiannon näkökohdista ole säädetty nimenomaisesti erikseen, jolloin on sovellettava kyseistä erityissäännöstä.

Henkilökohtaisesti toimitettava haastetiedoksianto

Käytännössä asiakirja voidaan antaa henkilökohtaisesti tiedoksi

siirtämällä se sähköisesti esimerkiksi syyttäjänvirastoon, jos syyttäjänvirasto on asiassa varsinaisena asianosaisena;

postitse saantitodistuskirjeenä, joka osoitetaan haastetiedoksiannon vastaanottajaksi merkityn luonnollisen henkilön kotiosoitteeseen tai työpaikan osoitteeseen taikka oikeushenkilörekisteriin kirjattuun oikeushenkilön toimipaikkaan;

ulosottomiehen henkilökohtaisella yhteydenotolla haastetiedoksiannon vastaanottajaksi merkittyyn henkilöön, jos postin välityksellä tapahtuva tiedoksianto on mahdotonta tai jos kantaja toivoo tätä alkuperäisessä kanteessaan;

haastemiehen henkilökohtaisella yhteydenotolla haastetiedoksiannon vastaanottajaksi merkittyyn henkilöön, jos kantaja ilmoittaa toivovansa tätä alkuperäisessä kanteessaan ja maksaa tästä veloittavan maksun;

laillisen edustajan välityksellä:

Laillisten edustajien on ilmoitettava jo alkuperäisessä kanteessa hoitavansa haastetiedoksiannon itse, toisen laillisen edustajan kautta tai toimistoasianajajan kautta.

Laillinen edustaja voi pyytää, että hän voi itse toimittaa haastetiedoksiannon myöhemmin, jos muut tiedoksiantotavat osoittautuvat mahdottomiksi toteuttaa.

Laillisen edustajan toimittamaan haastetiedoksiantoon sovelletaan ulosottomiesten tai haastemiesten toimittamaa haastetiedoksiantoa koskevia sääntöjä.

Henkilökohtaisesti toimitettava haastetiedoksianto voidaan osoittaa

vastaanottajaksi merkitylle henkilölle;

muulle kuin vastaanottajaksi merkitylle henkilölle, jonka velvollisuutena on välittää asiakirjan sisältö vastaanottajalle, laissa säädettyissä tapauksissa;

vastaanottajan lailliselle edustajalle, jolla on alle neljä vuotta aiemmin annettu asianajovaltakirja, jolla hänelle on siirretty erityinen valtuus ottaa haastetiedoksianto vastaan;

tuomioistuimen nimittämälle vastaanottajan **tilapäiselle edunvalvojalle**, kun ulosottomies tai haastemies on tietoinen siitä, että haastetiedoksiannon vastaanottaja ei pysty vastaanottamaan asiakirjaa oikeustoimikelvottomuuden vuoksi (tiedossa oleva mielenterveysongelma tai muu tilapäinen tai pysyvä oikeustoimikelvottomuus).

Kuuluttamalla toimitettava haastetiedoksianto

Käytännössä haastetiedoksianto voi tapahtua kuuluttamalla

kun **vastaanottajaksi merkityn henkilön olinpaikka ei ole tiedossa** eikä henkilöä löydetä;

kun **vastaanottajan henkilöllisyys** ei ole tiedossa.

Kuuluttamalla toimitettava haastetiedoksianto tapahtuu

kiinnittämällä ilmoitus nähtäville vastaanottajan viimeisen asuinpaikan tai rekisteröidyn toimipaikan oveen Portugalissa;

julkaisemalla tämän jälkeen ilmoitus julkisesti saatavilla olevilla verkkosivuilla laissa säädettyllä tavalla.

Tiedoksianto (*notificação*)

Oikeudenkäyntien aikana tiedoksianto voi tapahtua jollakin seuraavista tavoista:

Laillisen edustajan ja/tai toimistoasianajajan nimenneelle asianosaiselle osoitetut tiedoksiannot toimitetaan aina ensin mainitulle, kuten kysymykseen 6 annetussa vastauksessa selitetään.

Tiedoksiannot, joilla on tarkoitus kutsua asianosainen henkilökohtaisesti oikeuteen, lähetetään asianosaiselle saantitodistuskirjeenä (sen lisäksi tiedoksianto toimitetaan lailliselle edustajalle kysymykseen 6 annetussa vastauksessa selitetyllä tavalla).

Tiedoksiannot asianosaisille, jotka eivät ole nimittäneet laillista edustajaa, lähetetään asianosaiselle itselleen kotiosoitteeseen, rekisteröityyn toimipaikkaan tai tätä tarkoitusta varten ilmoitettuun paikkaan osoitetulla kirjatulla kirjeellä.

Tuomioistuimen lopullisia ratkaisuja koskevat tiedoksiannot toimitetaan asianosaisille aina kotiosoitteeseen, rekisteröityyn toimipaikkaan tai tätä tarkoitusta varten ilmoitettuun paikkaan osoitetulla kirjatulla kirjeellä.

Tiedoksiannot, joilla kutsutaan todistajia, asiantuntijoita tai muita henkilöitä saapumaan oikeuteen, toimitetaan saantitodistuskirjeenä.

Tiedoksiantoja ei lähetetä, jos asianosainen sitoutuu lähettämään paikalle henkilön itseään edustamaan. Asianosainen voi kuitenkin pyytää, että tuomioistuimen kirjaamo lähettää hänelle ilmoitukset, jotka koskevat paikalle lähetettäviä henkilöitä.

Lopulliset ratkaisut annetaan joka tapauksessa aina tiedoksi syyttäjänvirastolle, kuten kysymykseen 6 annetussa vastauksessa mainitaan.

Kuten kysymykseen 6 annetussa vastauksessa selitetään, syyttäjänvirastolle annetaan tiedoksi välipäätökset, joihin voi hakea lain mukaisesti muutosta.

Oikeudenkäyntiasiakirjassa asiaankuuluville osapuolille lähetetyt ilmoitukset ja kutsut katsotaan tiedoksiannoiksi, jos ne on dokumentoitu ja jos asiasta vastaava yksikkö on näin määrännyt.

Laillisten edustajien välisistä tiedoksiannoista huolehtivat lailliset edustajat itse joko sähköisesti tai muulla keinolla (ks. vastaus kysymykseen 6).

6 Sallitaanko asiakirjojen sähköinen tiedoksianto (oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksianto sähköisten etäviestimien, kuten sähköpostin, suojatun verkkosovelluksen, faksin, tekstiviestin tms. välityksellä) siviilioikeudellisissa menettelyissä? Jos sallitaan, millaisissa menettelyissä tällaista tiedoksiantomenetelmää voidaan käyttää? Sovelletaanko tämän tiedoksiantomenetelmän käyttöön rajoituksia sen mukaan, millaiselle vastaanottajalle (esim. oikeusalan ammattilainen, oikeushenkilö, yritys tai muu elinkeinoelämän toimija) tiedoksianto on osoitettu?

Seuraavat hoidetaan mieluiten **sähköisesti** tuomioistuimen tietojärjestelmän kautta:

asiakirjojen haastetiedoksianto syyttäjänvirastolle

tiedoksianto syyttäjänvirastolle, asianajajille, toimistoasianajajille ja ulosottomiehille

oikeudenkäyntiasiakirjojen sekä asianajajien, toimistoasianajajien ja ulosottomiesten asiakirjojen toimittaminen tuomioistuimelle

tosite (oikeudenkäyntikuluihin kuuluvan) tuomioistuinmaksun suorittamisesta ennakoon

todiste oikeusavusta tai oikeusapuhakemus.

Jos toimitettavana olevan oikeudenkäyntiasiakirjan koko ei salli sähköisen tiedonsiirron käyttämistä, jos toimitettavat asiakirjat ovat olemassa ainoastaan paperilla, jos tapaus ei edellytä laillisen edustajan nimittämistä eikä asianosainen ole nimittänyt tällaista tai jos kyseessä on jokin muu perusteltu syy:

oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan toimittaa tuomioistuimen kirjaamoon postitse tai faksilla

oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan antaa tiedoksi vastaanottotodistusta vastaan postitse tai faksilla.

Lisäksi tuomioistuimen yksiköt

voivat välittää mitä tahansa viestejä postitse, faksilla tai sähköisesti;

voivat käyttää sähköitä, puhelinta ja muita televiestintävälineitä kiireellisissä tapauksissa;

dokumentoivat puhelinkeskustelut aina asiakirja-aineistoon, minkä jälkeen ne vahvistetaan kirjallisesti;

voivat välittää oikeudenkäynnin asianosaisille puhelimitse ainoastaan prosessitoimiiin liittyviä haasteita tai peruuttaa tällaisia haasteita.

Näitä sääntöjä sovelletaan alioikeuksissa käsiteltäviin siviili- tai kauppaoikeudellisiin asioihin liittyvissä oikeudenkäynneissä. Niitä sovelletaan joissakin tapauksissa myös notaarin edessä käsiteltävissä asioissa (esim. perintöasiat) tai väestörekisteritoimistoissa käsiteltävissä asioissa (esim. perheoikeudelliset asiat, joista on päästy sovintoon).

7 Sijaistiedoksianto

7.1 Salliiko maanne laki muiden tiedoksiantomenetelmien käyttämisen silloin, kun asiakirjoja ei ole voitu toimittaa vastaanottajalle (esim. ilmoitus kotiosoitteeseen tai haastemiehelle, postitiedoksianto tai kuulustelutiedoksianto).

Portugalin laissa säädetään myös **haastetiedoksiannosta ilmoitettuna ajankohtana**:

Tätä menettelyä käytetään, kun kyseessä on henkilökohtaisesti toimitettava haastetiedoksianto ja ulosottomies tai haastemies saa selville, että vastaanottaja asuu tai työskentelee tietyssä paikassa, muttei pysty suorittamaan haastetiedoksiannosta, koska ei tavoita kyseistä henkilöä.

Tällöin jätetään ilmoitus, josta käy ilmi ajankohta, jolloin tiedoksianto tullaan toimittamaan.

Ilmoitus voidaan toimittaa henkilölle, joka pystyy parhaiten välittämään haastetiedoksiannon vastaanottajalle. Jos tämä ei ole mahdollista, ilmoitus on kiinnitettävä nähtäville sopivimmaksi katsottuun paikkaan.

Ilmoituksessa mainittuna päivänä ja kellonaikana ulosottomies tai haastemies toimittaa haastetiedoksiannon vastaanottajalle. Jos vastaanottajaa ei tavoiteta, toimitetaan haastetiedoksianto sellaiselle kolmannelle osapuolelle, joka pystyy parhaiten välittämään kirjeen vastaanottajalle ja jonka tehtäväksi kirjeen välittäminen annetaan.

Jos kolmansien osapuolten yhteistyö ei ole mahdollista, haastetiedoksianto toimitetaan kiinnittämällä ilmoitus sopivimmaksi katsottuun paikkaan kahden todistajan läsnäollessa. Ilmoituksessa mainitaan, että haastetiedoksianto on toimitettu kyseiselle henkilölle, ja kerrotaan, missä tuomioistuimessa oikeudenkäynti on meneillään. Siinä mainitaan myös, että kaksoiskappale ja asiakirjat ovat vastaanottajan saatavilla tuomioistuimen kirjaamossa.

Huomautus

Tapauksissa, joissa

i) vastaanottaja ei allekirjoita saantitodistusta (postilähetys),

ii) tietyksi ajankohdaksi ilmoitettu henkilökohtaisesti annettava haastetiedoksianto toimitetaan kolmannelle,

iii) tietyksi ajankohdaksi ilmoitettu haastetiedoksianto toimitetaan kiinnittämällä haastetiedoksiannosta koskeva ilmoitus nähtäville,

ulosottomiehen tai tuomioistuimen kirjaamoon on lähetettävä aina vastaanottajalle kahden arkipäivän kuluessa **kirjattu kirje**, jossa ilmoitetaan soveltuvin osin seuraavista:

päiväys ja tiedoksiantotapa, jolla haastetiedoksianto oli määrää toimittaa;

puolustautumisen määräaika ja puolustautumatta jättämisen seuraukset;

tiedoksiannettavan haasteen kaksoiskappaleen ja muiden asiakirjojen säilytyspaikka;

sen henkilön henkilöllisyys, jolle haastetiedoksianto on toimitettu.

7.2 Jos muita menetelmiä käytetään, milloin tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen?

Haastetiedoksianto postitse katsotaan suoritetuksi sinä päivänä, jona saantitodistuskirje on allekirjoitettu. Allekirjoituksen on voinut antaa joko vastaanottaja tai kolmas henkilö (tällöin oletetaan, että kyseinen kolmas henkilö on toimittanut kirjeen vastaanottajalle, ellei toisin todisteta).

Henkilökohtaisesti toimitettu haastetiedoksianto, kun sen on toimittanut ulosottomies, haastemies tai laillinen edustaja, katsotaan suoritetuksi sinä päivänä, jona tiedoksiantotodistus laaditaan.

Haastetiedoksianto kiinnittämällä haastetiedoksiannosta koskeva ilmoitus nähtäville katsotaan suoritetuksi ilmoitukseen merkittynä päivänä.

7.3 Jos yksi mahdollinen menetelmä on asiakirjojen jättäminen tiettyyn paikkaan (esim. postiin), miten asia saatetaan vastaanottajan tietoon?

Jos haastetiedoksianto tai muu tiedoksianto toimitetaan kirjattuna kirjeenä (joko saantitodistuskirjeenä tai ilman saantitodistusta), postilaatikkoon jätetään saapumisilmoitus, ellei postinjakaja tavoita ketään ilmoitetusta osoitteesta.

Saapumisilmoituksessa vastaanottajalle kerrotaan, että kirje on jätetty postitoimipaikkaan, ja ilmoitetaan postitoimipaikan osoite, aukioloajat ja noutamisen määräaika.

Ellei kirjettä noudeta ilmoitetun määräajan kuluessa (eikä kyseisen määräajan jatkamista tai kirjeen lähettämistä edelleen toiseen osoitteeseen ole pyydetty), kirje palautetaan lähettäjälle.

7.4 Mitkä ovat seuraukset, jos vastaanottaja kieltäytyy vastaanottamasta asiakirjoja? Katsotaanko asiakirjat tosiasiallisesti tiedoksiannetuiksi, jos vastaanottajalla ei ollut laillista perustetta kieltäytyä niiden vastaanottamisesta?

Kun haastetiedoksianto suoritetaan postitse ja vastaanottajan voidaan osoittaa kieltäytyneen vastaanottamasta kirjettä tai allekirjoittamasta saantitodistusta, haastetiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seuraavalla tavalla seuraavissa olosuhteissa:

Postinjakajan laatima ilmoitus todistaa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön edustajan tai työntekijän kieltäytyneen allekirjoittamasta saantitodistusta tai vastaanottamasta kirjettä.

Jos asianosaisilla on oikeus sopia tiedoksianto-osoitteesta:

i) sovittoon osoitteeseen jätetään toinen saantitodistuskirje, jos ensimmäinen kyseiseen osoitteeseen lähetetty saantitodistuskirje on palautettu tai

ii) postinjakaja laatii ilmoituksen, joka todistaa vastaanottajan kieltäytyneen vastaanottamasta kirjettä tai allekirjoittamasta saantitodistusta, kun kirje on lähetetty sovittoon osoitteeseen.

Kun haastetiedoksiannon toimittaa henkilökohtaisesti ulosottomies tai haastemies ja vastaanottajan voidaan osoittaa kieltäytyneen allekirjoittamasta vastaanottotodistusta tai vastaanottamasta kaksoiskappaleelta, haastetiedoksiannon katsotaan tapahtuneen ja tällöin

ulosottomies tai haastemies ilmoittaa vastaanottajalle, että kaksoiskappale on tämän saatavilla tuomioistuimen kirjaamossa, ja mainitsee

tiedoksiantotodistuksessa tämän tiedon sekä sen, että vastaanottaja on kieltäytynyt vastaanottamasta tiedoksianto;

lisäksi kirjaamosta ilmoitetaan vastaanottajalle kirjatulla kirjeellä, että alkuperäisen kanteen kaksoiskappale liiteasiakirjoineen on tämän saatavilla kirjaamossa.

Haastetiedoksiannon ei katsota tapahtuneen ainoastaan siinä tapauksessa, että kieltäytyminen on perusteltua. Kieltäytyminen on perusteltua, jos vastaanottajaa ei tavoiteta siksi, ettei hän asu ilmoitetussa osoitteessa tai ettei hänen toimipaikkansa ole siellä, tai jos kolmas osapuoli ilmoittaa, ettei pysty toimittamaan kirjettä.

Samat säännöt pätevät muutamissa tapauksissa, kun laissa säädetään, että **henkilökohtainen tiedoksianto** asianosaisille tai heidän edustajilleen on toimitettava haastetiedoksiannon muodollisuuksia noudattaen.

8 Postitiedoksianto ulkomailta (tiedoksiantoasetuksen 14 artikla)

8.1 Jos posti toimittaa ulkomailta lähetetyn asiakirjan maassanne olevalle vastaanottajalle tilanteessa, jossa edellytetään saantitodistusta (tiedoksiantoasetuksen 14 artikla), toimittaako posti asiakirjan ainoastaan vastaanottajalle itselleen vai saako se postinjakelua koskevien kansallisten sääntöjen mukaan luovuttaa asiakirjan myös samassa osoitteessa asuvalle toiselle henkilölle?

Kun postitse saantitodistuskirjeenä toimitettu haastetiedoksianto tai muu tiedoksianto on peräisin ulkomailta, Portugalin posti voi toimittaa kirjeen ja asiakirjat vastaanottajalle tai samassa osoitteessa olevalle kolmannelle osapuolelle, joka ilmoittaa pystyvänsä luovuttamaan kirjeen vastaanottajalle.

8.2 Miten tiedoksiantoasetuksen 14 artiklan mukainen asiakirjojen tiedoksianto toisesta jäsenvaltiosta tapahtuu (mahdollisuuksien mukaan postinjakelua koskevia kansallisia sääntöjään noudattaen, ks. edellinen kysymys), jos toimitusosoitteessa ei tavoiteta vastaanottajaa eikä ketään muutakaan valtuutettua henkilöä?

Katso vastaus kysymykseen 7.3.

8.3 Varaako posti tietyn ajan asiakirjojen noutamista varten ennen kuin se palauttaa ne lähettäjälle sillä perusteella, että vastaanottajaa ei ole tavoitettu? Jos varaa, miten vastaanottajalle saadaan tieto siitä, että hänelle on saapunut kirje, joka on noudettavissa postista?

Vastaanottajalla on kuusi arkipäivää aikaa noutaa asiakirjat postitoimipaikasta.

Vastaanottajalle ilmoitetaan tästä määräajasta sekä siitä, että asiakirjat voidaan noutaa postitoimipaikasta, **saapumisilmoituksella**, jonka postinjakaja jättää postilaatikkoon, jos osoitteesta ei tavoiteta ketään.

9 Laaditaan tiedoksiannosta kirjallinen todistus?

Haastetiedoksiannon kohdalla saantitodistus, tiedoksiannotodistus ja tiedoksiantoilmoitus ovat kirjallisia todisteita tiedoksiannon suorittamisesta.

Muun tiedoksiannon kohdalla vastaanotosta tehty merkintä, kirjeestä tehty merkintä tai oikeudenkäynnissä tehty merkintä tai laadittu aineisto ovat kirjallisia todisteita tiedoksiannon suorittamisesta.

Jos haastetiedoksianto tai muu tiedoksianto tapahtuu sähköisesti, tuomioistuimen tietojärjestelmä vahvistaa tiedoksiannon päivyksen ja kellonajan.

10 Mitä tapahtuu, jos asiakirjan vastaanottaja ei saa asiakirjaa tai jos tiedoksianto on tapahtunut säännösten vastaisesti (asiakirja on esimerkiksi toimitettu sivulliselle)? Voiko tiedoksianto silti olla pätevä (voidaanko säännösten rikkominen korjata) vai täytyykö asiakirja antaa uudelleen tiedoksi?

Haastetiedoksiannon laiminlyönti on niin merkittävä puute, että koko menettely on pätemätön alkuperäistä kannetta lukuun ottamatta.

Haastetiedoksianto katsotaan laiminlyödyksi seuraavissa tapauksissa:

haastetiedoksiantoa ei ole suoritettu lainkaan;

vastaanottajan tunnistamisessa on tapahtunut virhe;

kuulutustiedoksianto on tapahtunut epäasianmukaisesti;

haastetiedoksianto on suoritettu vastaanottajana olevan luonnollisen henkilön kuoleman jälkeen tai oikeushenkilön lopetettua toimintansa;

todiste osoittaa, ettei vastaanottaja saanut tietoa asiakirjasta itsestään riippumattomasta syystä.

Tällainen laiminlyönti katsotaan korjatuksi vain, jos vastaaja tai syyttäjänvirasto (jos se on varsinainen asianosainen) toteuttaa toimia oikeudenkäynnissä eikä tee välittömästi väitettä haastetiedoksiannon laiminlyönnistä.

Muissa tapauksissa haastetiedoksiantoa tai muuta tiedoksiantoa koskevan laissa vaaditun teon tai muodollisuuden laiminlyönti katsotaan pelkäsi sääntöjenvastaisuudeksi. Jos sääntöjenvastaisuus otetaan esille tai se tulee tuomioistuimen tietoon menettelyn aikana, tuomioistuin määrää sen korjattavaksi. Muissa tapauksissa tiedoksiantoon liittyvä sääntöjenvastaisuus tekee teosta pätemättömän vain, jos laissa näin säädetään tai jos tämä saattaa vaikuttaa asian tutkimiseen tai asiassa annettavaan ratkaisuun. Tällöin muut prosessitoimet, joihin pätemätön toimi ei vaikuta, ovat edelleen päteviä.

11 Maksaako asiakirjan tiedoksianto ja jos maksaa, niin kuinka paljon?

Alla luetelluissa tapauksissa haastetiedoksiannosta ja muusta tiedoksiannosta veloittavat maksut arvioidaan laskentayksikköinä (LY). LY:n arvo vuonna 2015 oli 102 euroa.

Näin ollen

ulosottomiehen suorittamasta henkilökohtaisesta tiedoksiannosta veloitetaan tiedoksiannon onnistuessa 0,5 LY ja epäonnistuessa 0,25 LY;

haastemiehen toimittamasta tiedoksiannosta henkilölle taikka kuuluttamalla tapahtuvasta tiedoksiannosta veloitetaan tiedoksiannon onnistuessa 0,5 LY.

Epäonnistuneesta tiedoksiannosta ei veloiteta mitään;

jos tiedoksiannon suorittaa haastemies, kyseiseen määrään lisätään tarvittaessa matkakulut ja arvonlisävero.

Huomautus

Tällä sivulla olevat tiedot ovat yleisluonteisia. Ne eivät ole tyhjentäviä eivätkä sido Portugalin yhteysviranomaisia, siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellista verkostoa, tuomioistuimia tai muita tahoja. Aina on perehdyttävä asiassa sovellettavaan lainsäädäntöön.

Päivitetty viimeksi: 27/12/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.